

FIȘA DISCIPLINEI

Literatura populară: structuri narative și cognitive cotidiene

Anul universitar **2026–2027**

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Etnologie (în limba maghiară)
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Literatura populară: structuri narative și cognitive cotidiene (în limba maghiară)				Codul disciplinei	LLD2123
2.2. Titularul activităților de curs		Lect. univ. dr. Czégényi Dóra					
2.3. Titularul activităților de seminar		dr. Ilyés Sándor					
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	obligatoriu (DS)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				56	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	–
--------------------	---

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.2. de competențe	–
--------------------	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	prezența cursanților (recomandată) sală dotată cu calculator, videoproiector, tablă și acces la internet
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	prezența activă la seminarii (obligatorie) sală dotată cu calculator, videoproiector, tablă și acces la internet

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște conceptele de bază ale naratologie și le poate utiliza. Cunoaște literatura de specialitate, respectiv metodele de analiză și interpretare a narațiunilor.
Aptitudini	Studentul este capabil să utilizeze adecvat conceptele naratologiei și poate să se exprime în mod concis și adaptat contextului științific, atât în scris, cât și verbal. Este capabil să analizeze fenomene culturale.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent: - respectă normele de etică și de calitate specifice domeniului său; - își asumă responsabilitatea pentru produsul muncii sale; - cere și utilizează constructiv feedback.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina propune însușirea cunoștințelor de bază. Cursul și seminariile oferă o trecere în revistă a conceptelor, teoriilor și metodelor cele mai semnificative; prezentarea lor are un caracter pragmatic.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • însușirea terminologiei de specialitate, prezentarea teoriilor și curentelor; • trecerea în revistă a istoriei și metodologiei de cercetare, prezentarea aplicării metodelor de cercetare; • planificarea și realizarea unei cercetări, și finalizarea analizei într-o lucrare; • menținerea/asigurarea discursului profesional;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Metode ale analizei narațiunilor	expunere frontală, explicație, vizualizare (suport de curs: .ppt și material redactat, adnotat)	Parcurgerea bibliografiei și realizarea sarcinilor este obligatorie.
2-3. Terminologie. Funcțiile narațiunii. Forme de reprezentare a narațiunii. Sintaxa narativă (metoda morfologică a lui Propp – precursori și recepție).		
4. Pragmatică narativă (contexte și moduri de prezentare). Naratiuni si epoci; naratiuni si semnificatii; naratiuni si atitudini.		
5-6. Imaginea lumii și a societății în epopee.		
7-8. Metodele de abordare ale baladei populare.		
9-10. Istoria cercetării basmului. Povestitul ca comunicație socioală.		

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

11-12. Biografii și istorie locală. Descoperirea istoriei personale. Funcțiile istoriei personale și locale.		
13. Genurile comice.		
14. Prezentarea operei unui narator		
<p>Bibliografie obligatorie Demény István Pál: <i>Hősi epika</i>. (Örökség-sorozat.) Európai Folklór Intézet, Budapest, 2002. https://www.szaktars.hu/sau Uő: <i>A magyar szóbeli hősi epika</i>. Pallas-Akadémia, Csíkszereda, 1997. (kötelező: 253–299.; 310–317.) Keszeg Vilmos: <i>Homo narrans. Emberek, történetek és kontetusok</i>. KOMP-PRESS – Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár, 2002. (kötelező: Homo narrans, 5–27.) Keszeg Vilmos: Nagy Olga pályájának szakaszai. In Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc (szerk.): <i>Oktatás, kutatás, intézményt Kolozsvárt</i>. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 18. KJNT, Kolozsvár, 2010, 371–395. http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/KJNTEvk_18_2010_CzD-KV-PF_szerk_Oktatas_12_KeszegV Keszeg Vilmos: <i>A történetmondás antropológiája</i>. Egyetemi jegyzet. (NEJ, 7.) KJNT, Kolozsvár, 2011. http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/NEJ_07_2011_KeszegV_A-tortenetmondas-antropologiaja Keszeg Vilmos: <i>A beszélés antropológiája</i>. Egyetemi jegyzet. (NEJ, 9.) KJNT, Kolozsvár, 2018. http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/NEJ_09_2018_KeszegV_A-beszeles-antropologiaja Keszeg Vilmos (szerk.): <i>Magyar népi kultúra. Alapfogalmak. Folklór. Anyagi kultúra</i>. Tankönyv. [2., javított kiadás] Ábel, Kolozsvár, 2008. (kötelező: A szóbeli hősi epika; A népballada; A népmese; Élettörténet – önéletírás; Az igaztörténet) https://public-view.bcucuj.ro/login.php Küllös Imola: Igaz történet, élettörténet, önéletrajz. In Istvánovits Márton (szerk.): <i>Magyar népköltészet. Folklór 1</i>. (Magyar Néprajz, V.) Akadémiai, Budapest, 1988, 251–266. https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/v-magyar-nepkolteszet-63D6/igaz-tortenet-elettortenet-oneletrajz-6BC3/ Nagy Olga: <i>A táltos törvénye. Népmese és esztétikum</i>. Kriterion, Bukarest, 1978. (kötelező: Elbeszélőstílus a népmesében, 183–214.) https://www.szaktars.hu/ Propp, Vlagyimir Jakovlevics: <i>A mese morfológiája</i>. (2., javított kiadás. Osiris könyvtár. Antropológia, néprajz.) Osiris, Budapest, 2004. https://www.szaktars.hu/ Voigt Vilmos (szerk.): <i>A magyar folklór</i>. (Osiris tankönyvek.) Osiris, Budapest, 1998. [kötelező: 149–183. (Hősepika); 184–220. (Ballada); 221–280. (Mese); 318–326. (Tréfás és humoros rövid prózai műfajok)] https://www.szaktars.hu/</p> <p>De parcur: Kallós Zoltán, Albert Ernő, Ráduly János, Bura László, Pozsony Ferenc balladagyűjtése; <i>Magyar népmesekatalógus</i>, I–X. MTA Néprajzi Kutatócsoport, Budapest, 1982–2001. <i>narráció (VIL), elbeszélés (VIL), epika (VIL), epika (MNL)</i> szócikk; 5 ballada-, 5 mese-, 5 proverbium-, találós- és adomagyűjtemény;</p> <p>Bibliografie recomandată Bíró Béla: <i>Narratologia</i>. (Jegyzetek sorozat.) Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2004. Bíró Zoltán: <i>Hétköznapi humorvilág</i>. (Helyzet Könyvek.) Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 1997, 97–140. Borneman, John: Elbeszélés, genealógia és történeti tudat: a széthulló személyiség. In Thomka Beáta (szerk.): <i>Narratívák 3. A kultúra narratívái</i>. Kijárat, Budapest, 1999, 197–216. Demény István Pál: <i>A Szent László-legenda és Molnár Anna balladája</i>. (ETF, 212.) EME, Kolozsvár, 1992. https://api.eda.eme.ro/server/api/core/bitstreams/1c0d286d-e29c-41b9-b4c1-6925ca1e20d8/content Dumézil, Georges: <i>Mítosz és eposz. Tanulmányok</i>. (Társadalomtudományi Könyvtár.) Gondolat, Budapest, 1986. Hesz Ágnes: Mi a pletyka? Egy definiálhatatlan jelenség meghatározástörténete. In Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): <i>Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére</i>. BBTE MNAI – EME – KJNT, Kolozsvár, 2017, 831–844. http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/2017_JAZs-VA_szerk_Aranyhid_60_HeszA Keszeg Vilmos: A népi élettörténet műfajáról Zsigmond Erzsébet kézírata ürügyén (Utószó). In Zsigmond Erzsébet: <i>Sírató, életem panaszos könyve</i>. (Kriza Könyvtár, 1.) KJNT, Kolozsvár, 1995, 129–134. (Második kiadás: Erdélyi Gondolat, Székelyudvarhely, 2003.)</p>		

Kriza Ildikó: *A magyar népballada. Fejezetek a balladakutatásból.* (Folklór és etnográfia, 56.) KLTE, Debrecen, 1991.

Landgraf Ildikó: Örök körforgásban. Az anekdota műfaja a magyar folklórban. In Berta Péter et al (szerk.): *Ethno-lore* 30. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet, Budapest, 2013, 114–137. https://nti.abtk.hu/images/evkonyv/2013/05_landgraf.pdf

Lotman, Jurij: A szűzsé eredete tipológiai aspektusból. In Kovács Árpád – V. Gilbert Edit (szerk.): *Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai.* Pécs, 1994, 82–118.

Propp, Vlagyimir Jakovlevics: *A varázsmese történeti gyökerei.* (Szóhagyomány, 4.) L'Harmattan, Budapest, 2005.

Nagy Ilona: Angyalok munkában. Modern csoda-elbeszélések. In Landgraf Ildikó – Nagy Zoltán (szerk.): *Az elkerülhetetlen. Vallásantropológiai tanulmányok Vargyas Gábor tiszteletére.* MTA BTK Néprajztudományi Intézet – L'Harmattan – PTE Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék – Könyvpont, Budapest, 2012, 807–826.

Nagy Olga: A szatirikus népi próza. In Hoppál Mihály (szerk.): *Elbeszélés és emlékezet. Tanulmányok Istvánovits Márton emlékezetére.* (Örökség, IV.) EFI – Osiris, Budapest, 2001, 177–185. <https://www.szaktars.hu/>

Pászka Imre: *Narratív történetformák a megértő szociológia nézőpontjából.* Belvedere – Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2008.

Tátrai Szilárd: Az elbeszélés aktusa a narratív nyelvi kommunikációban. In uő: *Az 'ÉN' az elbeszélésben. A perszonális narráció szövegtani megközelítése.* Argumentum, Budapest, 2002, 7–50. <https://www.szaktars.hu/>

Tengelyi László: *Élettörténet és sorseseemény.* (Kisértések sorozat.) Atlantisz, Budapest, 1998. (ajánlott: 11–48.)

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Memorie, uitare, istorie – reconstituirea trecutului <ul style="list-style-type: none"> ASSMANN, Jan: <i>A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban.</i> Atlantisz, Budapest, 1999/2004, 15–66.; 87–102. WEINRICH, Harald: <i>Léthe. A felejtés művészete és kritikája.</i> Atlantisz, Budapest, 2002. 9–23. (áttekinteni); 263–311. 	studiu de caz: modelare, dezbatere	
2. Metodele de sistematizare a naratiunilor: Cataloage si structuri morfologice <ul style="list-style-type: none"> PROPP, V. J.: <i>A mese morfológiája.</i> Osiris, Budapest, 1995/2005. <i>Magyar népmesekatalógus</i> 1–10. Budapest, 1987–1990. (áttekinteni) BIHARI Anna: <i>Magyar hiedelemmonda katalógus.</i> (Előmunkálatok a Magyarság Néprajzához, 6.) MTA Néprajzi Kutatócsoport, Budapest, 1980. (áttekinteni) 		
3. Individ si colectivitate: memorialele <ul style="list-style-type: none"> GYÓRI Klára: <i>Kiszáradt az én örömem zöld fája.</i> Kriterion, Bukarest, 1975. KESZEG VILMOS: Az írás és a beszéd konfliktusa. Egy írástudó asszony pere. In uő: <i>Homo narrans.</i> Komp-Press Kiadó. Kolozsvár, 2002, 147–178. 		
4. Biografie si identitate <ul style="list-style-type: none"> NIEDERMÜLLER Péter: Élettörténet és életrajzi elbeszélés. <i>Ethnographia</i>. XCIX(3–4). 1988. 376–389. MANDELBAUM, David G.: Egy életrajzi tanulmány: Gandhi. In Küllös Imola (szerk.): <i>Az életrajzi módszer.</i> (Documentatio Ethnographica, 9.) Budapest, 1982, 29–45. TENGELYI László: Élettörténet és önazonosság. In uő: <i>Élettörténet és sorseseemény.</i> Atlantisz, Budapest, 1998. 13–48. 		
5. Texte si contexte		

<ul style="list-style-type: none"> KESZEG Vilmos: Egy szöveg kontextusa. <i>Korunk</i> III/VII(4). 1996. 41–46. KESZEG Vilmos: Homo narrans. In uő: <i>Homo narrans</i>. Komp-Press. Kolozsvár, 2002, 5–27. KESZEG Vilmos: <i>Aranyosszék népköltészete</i>. Mentor, Marosvásárhely, 2004, I: 5–32. 		
6-7. Cercetarea culturii muncitorești <ul style="list-style-type: none"> ILYÉS Sándor: <i>Kolozsvári munkásklubok az 1950–1960-as években</i>. KJNT – Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár, 2013. http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/2013_IlyesS_Kolozsvari-munkasklubok 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina – al cărui conținut se bazează atât pe literatura de specialitate maghiară, cât și pe cea internațională (antologii, culegeri, manuale, studii, articole, periodice clasice și contemporane) – a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din alte universități, și cu consultarea potențialilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- capacitatea de identificare și de definire a conceptelor, teoriilor și metodelor de specialitate; - nivelul parcurgerii bibliografiei și utilizarea corectă a limbajului de specialitate;	examen scris (cu punctaj prestabilit) din tematica cursurilor și bibliografia aferentă	1/3
	- respectarea termenului de predare, precum și a cerințelor formale și de conținut; - capacitatea de problematizare, de interpretare și de analiză; - corectitudinea (exactitatea) datelor, coerența textuală și acuratețea lingvistică;	redactarea unei lucrări (proiectarea și finalizarea unei cercetări, crearea unei baze de date)	1/3
10.5 Seminar	- prezența interactivă la seminarii (participare la dezbaterile tematice); - utilizarea corectă a terminologiei și nivelul de cunoaștere a celor citite; - ortografia;	test (cu punctaj prestabilit)	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
Nota 5 se acordă dacă studentul demonstrează înțelegerea noțiunilor de bază și dacă rezolvă corect 40% din subiectele de la examen. (*Nota 10 se acordă dacă studentul demonstrează înțelegerea conceptelor discutate și dacă rezolvă corect 90% din subiectele de la examen.) <ul style="list-style-type: none"> în caz de absenteism, studentul (pentru a recupera) va îndeplini (lunar) sarcinile desemnate, fie individual, fie cu posibilitatea consultațiilor (strict în intervalul orar alocat acestora); 			

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

- participarea la examen este condiționată de participarea la seminarii, precum și de predarea lucrării la termen prestabilit;
- fraudă în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
07.02.2025

Semnătura titularului de curs
Lect. univ. dr. Czégényi Dóra

Semnătura titularului de seminar
dr. Ilyés Sándor

Data avizării în departament:
10.02.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Szabó Á. Tőhötöm

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului